

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 27.3.2013
SWD(2013) 96 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаваща

**Предложение за
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

**за изменение на РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 207/2009 НА СЪВЕТА от 26 февруари
2009 г.
относно марката на Общността**

и

**Предложение за
ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

**за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките
(преработен текст)**

{COM(2013) 161 final}

{COM(2013) 162 final}

{SWD(2013) 95 final}

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаваща

Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 207/2009 НА СЪВЕТА от 26 февруари
2009 г.
относно марката на Общността**

и

Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките
(преработен текст)**

1. КОНТЕКСТ

В Европа марка може да бъде регистрирана на национално равнище от ведомствата в областта на индустриалната собственост (ИС) на държавите членки, или на равнището на ЕС — като марка на Общността („МО“) — от Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки и дизайни) в Аликанте („ОНИМ“).

От 90-те години на миналия век насам, когато бяха създадени достиженията на правото на ЕС в областта на марките, нито директивата за марките, нито регламентът за марката на Общността са били подлагани на съществена промяна. Бизнес средата обаче се промени значително през последните две десетилетия.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОБЛЕМА

Установените два основни проблема на първо място са свързани с различаващите се разпоредби на съществуващата регулаторна рамка, а на второ място — със слабото сътрудничество между ведомствата в областта на марките.

От една страна, директивата изобщо не обхваща процедурните аспекти, равнището на хармонизация на материалното право (включително незадължителните разпоредби) е недостатъчно, а в регламента за марката на Общността е предвидена само неясна правна основа за сътрудничество между ОНИМ и националните ведомства в областта на индустриалната собственост.

От друга страна, за да се постигне и осигури взаимно допълване и оперативна съвместимост между системата на марката на Общността и националните системи, е

необходимо да има тясно сътрудничество между ОНІМ и националните ведомства в областта на индустриалната собственост. Впрочем, наред с липсата на ясна правна основа, съществуват още два други фактора, които спъват сътрудничеството. Такива фактори са недостигът на техническо (ІТ) оборудване при националните ведомства, и обстоятелството, че те не разполагат с необходимите финансови ресурси, за да разработят, стартират и използват в дългосрочен план общи инструменти, например споделени бази данни за марките, с функции за онлайн търсене.

Горепосочените проблеми имат поредица от значими неблагоприятни последици за промишлеността. Тези недостатъци не само ограничават достъпа до системите за защита на марките, пораждат голяма доза правна несигурност и излагат на риск взаимното допълване между системата на марката на Общността и националните системи, но също така поставят на карта равнопоставеността на дружествата, с допълнителни отрицателни последици за конкурентоспособността на ЕС.

Без подходящи промени, има вероятност сегашните неоптимални условия за европейските предприятия и недобре развитото взаимно допълване на системите на марките да се влошат.

Направени бяха няколко обещаващи опита за намиране на практически решения с цел улесняване на сътрудничеството между ОНІМ и националните ведомства в областта на индустриалната собственост, особено в контекста на Фонда за сътрудничество на ОНІМ. Този опит обаче разкри явните недостатъци на сегашната рамка за сътрудничество и показва ограниченията, които са присъщи на едно основано на доброволни договорености сътрудничество.

Поради това, независимо от съществуващите инициативи за сътрудничество, не са гарантирани трайни ползи, а и самите ползи от съществуващите инициативи за сътрудничество ще влекат след себе си определени разходи, ако сегашната ситуация не се промени.

В резултат на това колкото повече ведомствата в областта на индустриалната собственост губят от своята ефикасност, толкова по-малко привлекателни стават те на фона на системата на марката на Общността, като съществува рискът притежателите на марки изобщо да престанат да ги използват, отдавайки съответно предпочитание на системата на марката на Общността. В дългосрочен план това може да застраши жизнеспособността на националните системи, противно на целта за запазване на националните марки успоредно с марката на Общността в рамките на система, осигуряваща тяхното хармонично и допълващо съжителство.

3. СУБСИДИАРНОСТ

Член 118, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) позволява установяването на мерки за създаването на права на интелектуална собственост с цел гарантиране на единна защита в целия ЕС, включително въвеждането на централизирани режими за издаване на разрешения, координация и контрол на равнището на Съюза. Приемането на мерки за сближаване на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите членки, които имат за цел създаването и функционирането на вътрешния пазар, е предвидено в член 114 от ДФЕС.

Марката на Общността съставлява самостоятелно право върху обект на интелектуална собственост в ЕС. Само законодателят на ЕС има право да внесе необходимите изменения в регламента с цел подобряване и рационализиране на системата на марката на Общността. Същото се отнася и за необходимите изменения на съответните разпоредби, които вече са част от директивата за марките.

Освен това, тъй като установените проблеми не позволяват на дружествата от ЕС да упражняват своята дейност в условия на равнопоставеност (с допълнителни отрицателни последици за тяхната конкурентоспособност), е препоръчително да се приемат мерки, които могат да подобрят функционирането на вътрешния пазар. Такива мерки, насочени към разширяване на сегашното ниво на сближаване чрез директивата за марките, могат да бъдат взети единствено на равнището на ЕС, особено като се има предвид, че е необходимо да се гарантира тяхната съгласуваност със системата на марката на Общността.

На последно място, тъй като ОНІМ е регулаторна агенция на ЕС, решение на проблема с неблагоприятните рамкови условия, които възпрепятстват ефективното сътрудничество с националните ведомства, може да бъде намерено само на равнището на ЕС.

4. ЦЕЛИ

Настоящото преразглеждане най-общо има за цел да се осъвремени системата на марките в Европа, което ще позволи да се повиши конкурентоспособността на дружествата от ЕС чрез подобряване на достъпа до системите за защита на марките (намалени разходи, подобрена бързина и предвидимост), гарантиране на необходимата правна сигурност за всички стопански субекти в ЕС и осигуряване съжителството и взаимното допълване на системата на ЕС и националните системи.

По-конкретно то има за цел да се сближат в по-висока степен разпоредбите на директивата за марките с тези на регламента за марката на Общността, както и да се издигне на по-високо ниво сътрудничеството между ОНІМ и националните ведомства в областта на индустриалната собственост.

И на последно място, оперативните цели включват постигането на по-висока степен на сближаване на процедурите, свързани с марките, и на материалноправните разпоредби, предвиждането на подходящи регулаторни стимули за сътрудничество, изграждането на техническия капацитет за сътрудничество на националните ведомства в областта на марките и осигуряването на дългосрочно финансиране на дейностите по сътрудничество.

5. АНАЛИЗ И СРАВНЕНИЕ НА ВАРИАНТИТЕ НА ПОЛИТИКА И ТЯХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Вариантите на политика бяха проучени и оценени за всяка от оперативните цели, при използване на критериите за ефективност (постигане на целите) и ефикасност (необходимо време, съвкупни разходи и пропорционалност).

5.1. Сближаване на законодателствата относно марките и на приложимите процедури

Вариант 1 (запазване на статуквото): не предвижда по-нататъшна хармонизация, въпреки очевидната необходимост от допълнително хармонизиране на разнородната правна рамка.

Вариант 2 (частично сближаване): предвижда сближаването на националните законодателства и тяхната съгласуваност със системата на марката на Общността да разширят своя обхват, така че i) основните процедурни правила да бъдат хармонизирани с регламента за марката на Общността, ii) да бъдат хармонизирани нови материалноправни аспекти, които са обхванати от регламента за марката на Общността, и iii) да се намали броят на незадължителните разпоредби в директивата за марките, в съответствие с регламента за марката на Общността. Счита се, че това ограничено по своя обхват привеждане в съответствие би било осъществимо за държавите членки и би могло да се извърши в рамките на разумен период от време. Тъй като постигането на така очертаните цели би било до голяма степен несигурно, ако сближаването на законодателството се изпълнява на доброволна основа (подвариант 2a), изглежда целесъобразно да се пристъпи към хармонизация чрез правно обвързващ инструмент (подвариант 2б).

Вариант 3 (пълно сближаване): предвижда сближаването да се основава на вариант 2, но да включва и всички останали аспекти на материалното правото в областта на марките и на процедурите. Сближаването ще се извършва доброволно (3a) или задължително (3б). Анализът на съществуващите проблеми обаче не е доказал наличието на явна необходимост от пълно сближаване на всички разпоредби, свързани с марките. Освен това държавите членки изглежда нямат готовност за една толкова мащабна промяна. Като следствие от това вариант 3 би бил несъразмерен с действителните нужди, а политическата му осъществимост крие висока степен на несигурност.

Вариант 4 (единен европейски правилник): предвижда националните законодателства в областта на марките да бъдат изцяло заменени от единен европейски правилник, съдържащ единни правила, валидни в целия ЕС. Като следствие от това се предвижда всички национални ведомства да прилагат едни и същи разпоредби. При все това, дори в по-голяма степен, отколкото това се отнася за вариант 3, този вариант би бил явно несъразмерен и следва да бъде отхвърлен непосредствено на това основание.

Цел 1: сближаване на законодателствата относно марките¹

	Ефективност	Ефикасност			Обща оценка
	По-голямо сближаване на законодателствата относно марките и на приложимите	Необходимо време	Съвкупни разход	Пропорционалност	

¹ Скала за оценяване: положително въздействие: от слабо положително (+) до силно положително (+ +); отрицателно въздействие: от леко отрицателно (-) до силно отрицателно (--); несигурен резултат: (?); без въздействие: 0.

	процедури		и		
1. Запазване на статуквото	0	0	0	0	0
2. Частично сближаване					
2а. Доброволно	?	--	-	+	-
2б. Задължително	++	+	-	+	++
3. Пълно сближаване					
3а. Доброволно	?	--	--	-	-
3б. Задължително	++	--	--	--	+/-
4. Единен правилник	++	--	--	--	+/-

Очаква се избраният вариант 2б да има изключително положително въздействие по отношение на всички **ползватели** на системата на марките, особено по отношение на МСП. В дългосрочен план той би допринесъл за подобряване на ефикасността и ефективността на процедурите в **националните ведомства в областта на индустриалната собственост** и в крайна сметка би довел до значителни икономии. И на последно място, той несъмнено би бил от полза за ОНІМ, предвид идеята системата на марката на Общността да послужи като еталон за сравнение и мисията на ОНІМ да подкрепя и координира усилията за привеждане в съответствие на практиките и инструментите на националните служби. Освен това, една от приоритетните мерки за хармонизиране — въвеждането на система, предвиждаща „една такса на клас“, ще бъде съпроводено от подходяща корекция на заявяването на марката на Общността, на нейното подновяване и на таксите по класове, което ще донесе допълнителни ползи за **ползвателите**.

5.2. Липса на ясно правно основание за сътрудничество

Вариант 1 (запазване на статуквото): не предвижда въвеждането на специална норма, която да съдържа конкретното правно основание за сътрудничество.

Вариант 2: предвижда въвеждането на ясно правно основание, позволяващо на ОНІМ и на националните ведомства да си сътрудничат (незадължително сътрудничество) с цел хармонизиране на практиките и разработване на общи инструменти и бази данни. Поради незадължителния му характер не може да се очаква, че всички ведомства ще вземат участие в него.

Вариант 3: предвижда националните ведомства и ОНІМ да бъдат задължени да си сътрудничат (задължително сътрудничество). Целите на сътрудничеството ще бъдат ясно определени, което ще позволи да се проследи тяхното постигане. В резултат на това ще се осигури участието на всички ведомства, като, от една страна, за тях ще бъде по-лесно да оправдаят пред техните бюджетни органи заделянето на ресурси за общи проекти с други ведомства в областта на индустриалната собственост, а от друга страна ще бъде по-лесно за ОНІМ да получи одобрение, в рамките на приложимите вътрешни процедури, на своите разходи за дейности в областта на сътрудничеството.

Цел 2: предвиждане на адекватно правно основание за сътрудничество

	Ефективност	Ефикасност			Обща оценка
	Повече стимули за сътрудничество	Необходимо време	Съвкупни разходи	Пропорционалност	
1. Запазване на статуквото	0	0	0	0	0
2. Правно основание за незадължително сътрудничество	?	+	+	?	?
3. Правно основание за задължително сътрудничество	++	+	+	+	+

Избраният вариант 3 би гарантирал пълно участие в процеса на сближаване на практики и разработване на общи инструменти и по този начин би могъл да отговори на очакванията на **ползвателите**. Що се отнася до **националните ведомства**, избраният вариант би довел до значителни ползи от гледна точка на ефикасността и икономии в средносрочен до дългосрочен план. Националните ведомства ще могат да се опрат на опита, натрупан в рамките на Фонда за сътрудничество на ОНМ, и да доразвият съществуващата рамка, което би улеснило извършването на един по-плавен преход. **ОНМ** ясно доказва способността си да се справя ефективно и в кратък период от време с такива широкомащабни проекти за сътрудничество, а също така ще бъде в състояние да извлече полза от общите проекти.

5.3. Укрепване на капацитета за сътрудничество по отношение на техническото оборудване

Вариант 1: оставя на всяка служба за индустриална собственост да се снабдява с необходимото оборудване и да разработва такава.

Вариант 2: прави възможен достъпа на ведомствата в областта на индустриалната собственост до необходимото оборудване и инструменти в рамките на доброволното сътрудничество.

Вариант 3: гарантира достъпа до необходимото оборудване в рамките на задължителното сътрудничество. Само този вариант би гарантирал, че всички ведомства се ангажират с разработването на общи инструменти и бази данни и това им носи полза.

Цел 3: укрепване на техническия капацитет на националните ведомства в областта на индустриалната собственост

	Ефективност	Ефикасност	Обща оценка

	По-голяма сигурност на достъпа до оборудване	Необходимо време	Съвкупни разходи	Пропорционалност	
1. Запазване на статуквото	0	0	0	0	0
2. Незадължителен достъп до инструменти	?	?	+	+	?
3. Задължителен достъп до инструменти	++	+	+	+	+

Съгласно предпочетения вариант 3 **ползвателите** могат да очакват сходни и технологично осъвременени решения. Това ще доведе до по-голяма достъпност, повишена ефикасност и намалени разходи. **Ведомствата в областта на индустриалната собственост** могат да се възползват от засиленото сътрудничество благодарение на подобрения достъп до разработването на информационни системи. Избраният вариант би било от полза и за **ОНИМ**.

5.4. Укрепване на капацитета за сътрудничество по отношение на финансирането

5.4.1. Финансирането по принцип

Вариант 1: предвижда всяко ведомство в областта на индустриалната собственост и ОНИМ да поемат в пълен размер разходите, свързани с техните дейности по сътрудничество. Това би попречило на държавите членки да участват в схемите за сътрудничество, поради което този вариант не би позволил да се постигне набелязаната цел.

Вариант 2: предвижда дейностите по сътрудничество да бъдат финансирани от бюджета на ЕС. Много малко вероятно е обаче да може да бъде осигурено значително финансово участие от страна на ЕС, предвид сегашните бюджетни ограничения.

Вариант 3: предвижда да се осигури финансиране от бюджета на ОНИМ, като се използва част от годишните приходи на ОНИМ. Ще бъде разработен подходящ механизъм за финансиране, включително механизми за контрол, за да се гарантира, че фондовете се използват само за конкретно заложи цели и при спазване на критериите за съответствие. ОНИМ е натрупал значителен излишък, който вече отчасти се използва за финансиране на проекти за сътрудничество. Освен това резултатите от годишния бюджет на ОНИМ постоянно превишават оперативните разходи на Службата. Следователно новите дейности по сътрудничество могат да бъдат финансирани от годишните приходи и/или от съществуващия излишък, като по този начин се гарантира наличието на достатъчно финансови средства. Разходите за дейности по сътрудничество между ОНИМ и националните ведомства възлизат на 17—20 млн. EUR годишно, което съответства на около 10 % от приходите от оперативна дейност на ОНИМ. Бюджетните прогнози показват, че вариант 3 не би могъл да доведе до дисбаланс в бюджета на ОНИМ.

Цел 4: осигуряване на дългосрочно финансиране

Варианти	Критерии за оценка
----------	--------------------

Осигуряване на дългосрочно финансиране	Ефективност (постигане на целите)	Ефикасност		Обща оценка
	По-голяма сигурност на финансирането	Необходимо време	Съвкупни разходи	
1. Финансиране от държавите членки	0	0	0	0
2. Финансиране от бюджета на ЕС	?	?	0	-
3. Финансиране от бюджета на ОНМ	++	++	0	++

5.4.2. Финансиране от бюджета на ОНМ: механизъм за финансиране

В доклада се анализират два възможни модела на финансиране: финансиране чрез еднократни суми съобразно договорени критерии за разпределение (3.1а) и целево финансиране на проекти под формата на безвъзмездни средства (3.2а). Въз основа на този анализ в доклада се прави изводът, че по-подходящ с оглед постигането на набелязаните цели е вторият модел на финансиране.

Използване на бюджета на ОНМ — механизъм на финансиране

Варианти, свързани с финансиране от бюджета на ОНМ Механизъм на финансиране	Ефективност (постигане на целта за осигуряване на дългосрочно финансиране)	Ефикасност		Обща оценка
		Адекватно финансиране	Комплексност и прозрачност	
1а. Еднократни суми съобразно критерии за разпределение	+/-	-	-	-
2а. Целево финансиране на проекти под формата на безвъзмездни средства	++	++	+	++

5.4.3. Финансиране от бюджета на ОНМ — източник на финансиране

От анализа на възможните варианти, а именно финансиране от оперативния бюджет на ОНМ (3.1б), от специално приходно перо на ОНМ (3.2б) или увеличаване използването на натрупания финансов резерв (3.3б), става видно, че най-подходящият вариант е дейностите по сътрудничество да бъде финансирани от съвкупните годишни приходи на ОНМ.

Използване на бюджета на ОНМ — източник на финансиране

Варианти, свързани с финансиране от бюджета на ОНМ Източник на финансиране	Ефективност (постигане на целта за осигуряване на)	Ефикасност			Обща оценка
		Адекватно финансиране	Относителност (източник спрямо цел)	Риск за бюджета на ОНМ	

	дългосрочно финансиране)				
1б. Финансиране от оперативния бюджет	++	+	0	+/-	+
2б. Финансиране от специално приходно перо (таксите за подновяване)	++	-	-	0	0
3б. Използване на излишъка (увеличаване на заделените средства за Фонда за сътрудничество)	--	+	0	0	-

5.4.4. Въздействие на избрания вариант

Ползвателите несъмнено ще извлекат полза от резултатите от новата схема на сътрудничество. Освен това тя не би имала въздействие върху тях поради използването на бюджета на ОНІМ за финансиране на съвместни проекти с националните ведомства в областта на индустриалната собственост. Обстоятелството, че ще бъдат осигурени достатъчно средства за финансиране на дейностите по сътрудничество, ще позволи на **националните ведомства в областта на индустриалната собственост** да участват и да се ангажират с общи проекти за сътрудничество за продължителен период от време. Финансирането на дейностите по сътрудничество от **ОНІМ** ще окаже значително въздействие върху нейния бюджет. Може да се направи изводът, че бюджетът на ОНІМ ще бъде в състояние да поеме допълнителните разходи, свързани с финансирането на проекти за сътрудничество с националните ведомства от нейните годишни оперативни резултати, при надлежно отчитане на отражението на направената корекция в събираните от ОНІМ такси, дължаща се на въвеждането на „системата една такса на клас“. Поради това избраният вариант не би довел до дисбаланс в бюджета на ОНІМ.

6. ТЕКУЩО НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Три години след изтичането на крайния срок за транспониране държавите членки ще могат да представят на Комисията доклад относно прилагането на новите разпоредби на директивата. Въз основа на тези данни Комисията ще може да изготви доклад, в това число оценка на ефективността на предприетите мерки. Освен това, дейностите по сътрудничество, финансирани от бюджета на ОНІМ, ще бъдат подлагани на проверка и текущо наблюдение в съответствие с финансовите правила, приложими за Службата, по-специално що се отнася до процедурите за отпускане на безвъзмездни средства. Напредъкът по отношение на сближаването на практиките и инструментите ще може ежегодно да се оценява, въз основа на обобщени доклади на ОНІМ. Пет години след влизането в сила на измененията в регламента за марката на Общността (и, ако е приложимо, също и на директивата за марките), Комисията ще може да преразгледа новата правна рамка за сътрудничество, като отдели специално внимание на механизма на финансиране на сътрудничеството. За основа на преразглеждането следва да послужат годишните обобщени доклади, подготвяни от ОНІМ.